משום דהוי לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ר"ל אומר

אינו לוקה משום דהוי התראת ספק וכל

התראת בפק שלא שמה התראה ותרוייהו

אליבא דרבי יהודה דתניא יולא תותירו

ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר וגו' בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה

לומר שאין לוקין עליו דברי רבי יהודה ר'

יוחנן דייק הכי מעמא דבא הכתוב הא לא

בא הכתוב לוקה אלמא התראת ספק שמה

התראה ור"ל דייק הכי מעמא דבא הכתוב

הא לא בא הכתוב לוקה אלמא לאו שאין

בו מעשה לוקין עליו ור"ש בן לקיש גמי הא

ודאי התראת ספק הוא סבר לה כאידך תנא

דר' יהודה דתניא יהכה זה וחזר והכה זה

קילל זה וחזר וקילל זה הכה שניהם בבת

אחת או קילל שניהם בבת אחת חייב רבי

יהודה אומר בבת אחת חייב בזה אחר זה

פטור ורבי יוחנן נמי הא ודאי לאו שאין בו

מעשה הוא סבר לה כי הא דאמר רב

אידי בר אבין אמר רב עמרם א"ר יצחק א"ר

יוחנן (4) ר' יהודה אומר משום רבי יוםי הגלילי

כל לא תעשה שבתורה לאו שיש בו 🕫

מעשה לוקין עליו לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו יחוץ מן הנשבע יומימר והמקלל

את חבירו בשם קשיא דרבי יהודה אדרבי

יהודה אי לר"ש בן לקיש תרי תנאי אליבא

דרבי יהודה אי לרבי יוחנן לא קשיא הא

דידיה הא דרביה יתנן התם הנומל אם על

מפטר דהתראת ספק שמה התראה: משום דהויא לה התראת

ספק. אבל משום לאו שאין בו מעשה לא הוה מפטר דקסבר לאו

שחין בו מעשה לוקין עליו: ותרוייהו חליבה דרבי יהודה. דחמר

גבי נותר אינטריך לנתוקי לאו לעשה

אט"ג דהתראת ספק היא ולאו שאין

בו מעשה הוא. ר' יוחנן דייק מינה

אלמא התראת ספק שמה התראה

ור"ל דייק מינה אלמא לאו שאין בו

מעשה לוקין עליו ולקמיה פריך דמרוייהו איכא למידק מינה: הא ודאי התראם ספק היא. הך דנותר

ואיכא למידק נמי מינה התראת ספק

שמה התראה: כי אידך סנא. דאמר

לא שמה התראה: הכה זה כו'. מי

שגירש את אשתו ונישאת וילדה ספק

בן ט' לראשון ספק בן ז' לאחרון

סכה זה וחזר והכה זה בשתי התראות

דהויא לה כל חדא התראת ספק:

בבת אחת. בהתראה אחת בתוך כדי

דיבור דהויא לה התראת ודאי דממה

נפשך חד מינייהו אבוה: חוץ מנשבע

וממיר ומקלל את הבירו בשם. של

ההב"ה וטעמא מפרש בתמורה בפ"קי

ואי קשיא הא דלעיל נמי נשבע הוא

ואמאי פטר ליה ר' יוחנן משום לאו

שאין בו מעשה בהדיא מוקמינא לה

להא דקתני נשבע בדבר שאין בו

מעשה לוקה בשבועה דלשעבר כגון

אכלתי ולא אכל או לא אכלתי ואכל

אבל באוכל ולא אכל לא לקי וטעמו

מפרש ס בשבועות ובתמורה [ג:] מקראי:

קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה.

לתרוייהו: לר"ש. דקשיא ליה התראת

ספק תרי תנאי אליבא דר׳ יהודה:

לר' יוחנן. דקשיא ליה לאו שאין בו

מעשה: הא דידיה והא דרביה לר׳

יהודה לאו שאין בו מעשה לוקין עליו

והא דתניא אין לוקין עליו משום ר׳

יוסי הגלילי אמרה: לוקה ואינו משלח.

קסבר שלח ש מעיקרא משמע לא תקח האם אלא שלחנה קודם לקיחה ואע"ג

דכתיב בתר לא תקח לאו למימרא

דאם לקחת שלח וניהוי לאו שניתק

לעשה אלא לאו שקדמו עשה הוא:

וחכ"א כו'. קסברי שלח אחר לא

תקח משמע כדכתיב והוה ליה ניתק

לעשה ואם לקחת שלח: זה הכלל כל

מלות לא תעשה כו. אין לוקין עליה.

אלא יקיים העשה ויפטר: א"ר יוחנן

אנו אין לנו כו'. כלומר משלח ואינו

לוקה הא לא שלח לוקה ורבי יוחנן

ביטלו ולא ביטלו אית ליה ומשמע ליה

משלח דקתני משלח לכשירצה ואינו

לוקה ואימתי הוא לוקה כשיהרגנה

ויבטל את העשה בידים והיינו דקאמר

אנו אין לנו כו' כלומר אע"ג דקתני

מתני' זה הכלל כו' דמשמע כל מצות

לא תעשה שיש בה קום עשה שוות

בו א מיי' פ"י מהלי קרבן פסח הלי יא ופי"ח מהל' פסולי

המוקדשים הלכה ט:

בו ב מיי׳ פי״ח מהלי סנהדרין הלכה א [וברב אלפס שבועות סוף

פ"ד דף שג.]: בח ג מיי שם הלכה ב

בוז ג מייי שם הנכה ב [וברב אלפס שם]: כש ד מייי פיייג מהלי שחיטה הלכה א סמג

עשין סה טוש"ע י"ד סי" רלב סעיף ו:

ל ה מיי׳ פ״א מהל׳ נערה

הלכה ז ועיין בכ"מ בפט"ז מהלכות סנהדרין

:7 % יהרי. לא ג מייי פייו מהלי

שבועות הלי ח סמג לאוין רא טוש"ע י"ד סי

נחוין רח טוש"ע י"ד סר"
רכח סעיף כג:
רב ז מיי שם טוש"ע שם
סעיף כא:
רג ח מיי פט"ו מהלי
סנהדרין הלי יד
ופייח הלכה ב ופ"ג מהלי

גניבה הלי א ופ״א מהלי נערה הלכה יא ופ״א מהלי תרומות הלכה ו ופ״ד

מהל' חובל הל' ט טור ח"מ

לעיל ד:פסחים פד. סנהדרין סג.חולין פב: לא. קמא: חמורה ד: שבועות ג:, ג) יבמות קח. [חולין פב: לא.], ד) ממורי ג. שבועות כח., ה) ותוספתח מכות פ"ד], ו) וממיר. יעב"ץ, ו) חולין קמא. [לקמן ית], ח) [לעיל טו. חמורה כ.ז. ט) ולעיל טו. חוליו יא.], של [פעיל טו. מולין קמא.], י) [ל"לרבא יעב"ץ], ל) גיטין לה:, () [גיטין לו. בכורות מו. ערכין כג.], מ) לפנינו בקרא את מ) נפנים בקום אוו העבוט, נ) [דף ג:], מ) [דף כא.], ע) [דברים כב], פ) נ"ל

תורה אור השלם וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנוּ עֵד בֹקר וְהַנֹּתָר מִמֶּנוּ עֵד בּקֶר בָּאֵש תִשְׁרפוּ:

דף טו:, ל) [עיין מהר"ם],

2. לא תַעֲשׂק אַת רֲעֵךְּ יַר א תְּגָּוֹל לא תְלִין וְלֹא תְגָּוֹל לֹא תְלִין פְּעֻלַת שָׁכִיר אִתְּךְּ עַד בֹּקֶר: ויקרא יט יג ... 3. והיה כי יחטא ואשם כּ. וְדָּיָּוֹז בִּי יְחֶטְּא וְאָשֵׁם וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּוֵלְה אֲשֶׁר גָוָל אוֹ אֶת הָעשֶׁק אֲשֶׁר עָשֶׁק אוֹ אֶת הַפְּקְּדוֹן אֲשֶׁר הָפְּקָד אִתּוֹ אוֹ אֶת הָאֲבַרָה אֲשֶׁר מְצָא:

ויקרא ה כג ויקרא ה כג בי תַשֶּׁה בְּרֵעֲךְ מַשָּׁאַת מְאַוּמָה לֹא תְבֹא אֶל בֵּיתוֹ לַעֲבֵט עֲבַטוֹ:

דברים כדי דברים כדי 5. הָשֵׁב הָשִׁיב לוֹ אֶת הַעבוֹט כִּבא הַשְּׁמֵשׁ וְשָׁכֵב בְּשַׂלְמָתוֹ וּבַרְכֶּךְ וְשָׁכַב בְּשַׂלְמָתוֹ וּבַרְכֶּךְ וּלְרָ תִּהְיֶה צְדָקָה לִפְנֵי יְיָ דברים כד יג

גליון הש"ם

גם' אי דקמלה קם בדרבה מיניה. קשה לי הא משכחת דהיתה טריפה דאינו חייב מיתה ומכל מקום בפשוטו היה החיוב עליו דלה יוכל לשלחה והעשה דלו תהיה לחשה ול"ע: תום' ד"ה אי ובו' כיון דהרגה שלא במתכוין. קשה לי דמ״מ משכחת במזיד ולא אתרו

הגהות הב"ח

ו גפרא א"ר יותן אומר היה ד' יהודה משום רבי יוםי הגלני: מ"ן שם א"ר יותן אנו אין לנו: (ג) רש"י ד"ה על דעת רבים שתלא בה עון. י"ב דכלא עון לא תלי להדרב דהיא משועד לה להדירה דהא משועבד לה: (ד) תום' ד"ה אי דקטלה וכו' שהרגה בשוגג. נ"ב פי ודלמא ס"ל חייבי מיתות שוגגין חייבין מיתות שוגגין חייבין מלקות עיין פ' אלו נערות סוף דף ל"ד:

מוסף רש"י

דהוי התראת ספק וכי תעבור על השבועה, שמא יעבור שמא לא יעבור על התראתנו, דעדיין יש שהות ביום (פסחים סג:) ואין

דלילקי עלה: משכון. משכחת לה ביטלו ששרפו: הרי משכונו של גר. ושרפו בחיי הגר ומת הגר ואין לו יורשין דליתא בתשלומין:

ת המתרה יכול לפיון שיעבור היום בחוך כדי דבור של התראה (שבועות כא.) דאי אתרו ביה הזהר בכך שתאכל הככר שנשבעת עליו, יכול לומר אין לי בית מיחוש בהתראה זו, דאכתי יש לי שהות, וכן כל היום כולו, ואפילו כי עבר היום יכול לומר שכוח הייתי ולא טכרתי לא בשבועה ולא בהסראה ואינו לוקה (חסורה 2:). ליתן עשה אחר לא תעשה. אם מומיר ועברם על לאו, באש סשרפנו, נמקו הכמוב בעשה זה מעושן של שאר לאוין לומר זה ענשו ומקנת עבירתו שישרפנו (שבועות ג:). כל לאו שניתק לעשה אין לוקין עליו, דמשמע זו היא מקנתו אם מעבור על הלאו עשה ואת ומינלל, ועוד דלא דמי ללאו דמקימה שהמלקות נסעך לו (פחחים פד.). לומר שאין לוקין עליו. שמשמע שזה עונשו של לאו, שאם הומירו ישרפנו ויפטר (סנהדרין סג:) שהעשה האמור אחריו יונג שאו יותן בידו פתוכם הוא פתוכם למי בנות המה להיות המה היותר המה להר גיטה שלה המה להיותר המה המה להיותר המה מקנמו ובפלמו על עצילה הלאו לצעיד ד.). חבה דו הדוד והכה דו. לני שלא שהחה אחר גיטה שלשה חדשים יולדה, פפק בן משעה לראשון ספק בן שבעה לאחרון, וכשגדל הכה אם האחד וחזר והכה את חבירו (חודין פב:). חייב. שהרי אחד מהם

דעם רבים. שמצא בה עון (ג) שאסורה לו והדירה על דעת רבים ועל דעת בית דין: וחו ליכא. מצות לא תעשה שיש בה קום עשה

משום דה"ל לאו שאין בו מעשה. אבל משום התראת ספק לא הוה 🦋 דקמלה קם ליה בדרבה מיניה. ואם מתה א"כ לא בעלה איהו ואם תאמר דלמא מיירי דקטלה ומ"מ לא הוי קם ליה בדרבה מיניה דמיירי שהרגה בשוגג (ד) וי"ל דא"כ היינו כמו מתה מאליה °כיון דהרגה שלא במתכוין כך הקשה משי"ח ותירץ: בגון שהדירה ברבים. פי הקונט'

שמצא לה עון שאסורה לו

והדירה ולא נראה דא"כ אינו מצוה לקיימה אלא נראה שהדירה בלא שום עון ושפיר חל עליה כגון דחמר קונס תשמישך עלי כדאיתא בנדרים (דף פא:) : והא איבא העבש תעביםנו לא תבוא אל ביתו השב תשיב לו ומשכחת לה כו'. וא"ת והא הוי עשה שקדמו לאו דהשבת העבוט שייך קודם שיעבור לילך אל ביתו לעבוט עבוטו דבמשכנו ברשות שייך השבת העבוט 6 וי"ל דדרשיטן בפרק אלו מליאות (ב"מ לא:) מיתורא דהשב תשיב דקאי למשכנו שלא ברשות א״כ על כרחך שייך עשה דהשב תשיב לו לאחר שעבר כדאמרינן לעיל אם אינו ענין לפניו תנהו ענין לאחריו: התם איתא בתשדומין. כששרפו וחייב ממון הלכך לא משכחת ביה בטלו דכל אימת דיש לו ממון לא ילקה ויש ספרים דגרסי ואינו לוקה ומשלם כלומר הכא על כרחך אינו לוקה הואיל ומיפטר בתשלומין אבל ליכא לפרושי דתרתי לא עבדינן ליה מלקות וממון משום כדי רשעתו והלכך משלם ואינו לוקה דזה אינו חדא דא"כ אדרבה יש לנו לומר ילקה ולא ישלם דבפ׳ אלו נערות (כתובות דף לב:) אמר ר' יוחנן דהיכא שמלינו ממון ומלקות

רבינו חננאל ותרוייהו אליבא דר*י* ממנו עד בקר בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו דברי ר' יהודה. ר' יוחנן . דייק הכי טעמא דבא לוקה אלמא התראת ספק . שמה התראה. וריש לקיש שמה הונו אה. חיש לקיש דייק לאו שאין בו מעשה לוקין עליו. ואקשינן לריש מן הנשבע ומימר והמקלל את חברו בשם. אי הכי קשיא דר' יהודה אדר' יהודה הכא תני טעמא

מילקא לקי ממונא לא משלם ועוד דא״כ הבנים רבי יהודה אומר לוקה ואינו משלח וחכ"א ימשלח ואינו לוקה זה הכלל כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה אין חייבין עליה א"ר יוחנן הכלל כל מצות לא העשה שיש בה קום עשה א"ל לכי תשכח נפק דק סי אין לנו אלא זאת ועוד אחרת א"ל ר' אלעזר היכא א"ל לכי תשכח נפק דק ואשכח דתניא ∘אונם שגירש אם ישראל הוא מחזיר ואינו לוקה ואם כהן הוא לוקה ואינו מחזיר הניחא למאן דתני ∞קיימו ולא קיימו אלא למאן דתני ביטלו ולא ביטלו בשלמא גבי שילוח הקן משכחת לה אלא אונם ביטלו ולא ביטלו היכי משכחת לָהְ °אי דקטלה קם ליה בדרבה מיניה אמר רב שימי מחוזנאה "כגון שקיבל לה קידושין מאחר אמר ירב אי שוויתיה שליח איהי קא מבטלא ליה אי לא שוויתיה שליח כל כמיניה ולא כלום היא אלא אמר רב שימי מנהרדעא כגון שהדירה ברבים הניחא ילמ"ד גדר שהודר ברבים אין לו הפרה אלא למ"ד יש לו הפרה מאי איכא למימר דמדירה לה על דעת רבים דאמר ◊אמימר הלכתא ינדר שהודר ברבים יש לו הפרה יעל דעת רבים אין לו הפרה ותו ליכא והא איכא (סימן גז"ל משכ"ן ופא"ה) גול דרחמנא אמר בלא תגזול נוהשיב את הגולה משכון דרחמנא אמר ⁴לא תבא אל ביתו לעבום עבוםו ⁵השב תשיב לו ייהעבום כבא השמש ומשכחת לה בקיימו ולא קיימו וביטלו ולא ביטלו התם כיון דחייב בתשלומין יאין לוקה ומשלם מתקיף לה רבי זירא הא איכא משכונו של גר ומת הגר

יאם יותיר ישרפנו ולמה הא לא בא הכתוב חייב. ופריק ריש לקיש דאמר (באידך דלא כר׳) (כאידך תנא דר׳) יהודה דתנינן בענין מי שגירש אשתו ולא שהתה ג' חדשים וניסת וילדה ואין ידוע אם בן ט' לראשון אם בן ז' לאחרון ועמד זה הילוד והכה זה וחזר והכה זה קילל זה וחזר וקילל זה כו' ר' יהודה אומר בבת אחת חייב שאחד מהן אביו. בזה אחר זה בך אומרים לו אל תכה . וה שאם תחזיר ותכה האחר תתחייב נמצאת התראה זו בספק שיתכן שלא יכה ושלא יקלל האחר ולא יתחייב וכל כי האי גוונא בהתראת ספק פטור. ואקשינן ולר' יוחנן לאו דנותר לאו שאין בו מעשה הוא אמאי תני ר׳ יהודה מעמא דרא הכחור

לזו אנו אין לנו בכולן שוה לזו שיהא פטור המלקות חלוי בקיום העשה אלא בין קיים בין לא קיים פטור אלא זו ועוד אחרת דמשכחת בהו דלקי על ידי ביטול העשה דאילו בכולהו לא משכחת ביטלו אלא בהני תרי: **מחזיר ואינו לוקה**. אף כאן תלה פטורו של מלקות ופריק ר' יוחנן דאמר כי האי דאמר ר' יהודה משום בקיום העשה: הניחה למאן דסני. לא קיימו לוקה משכחת ביה מלקות בלא קיימו: אלא למאן דסני ביטלו. לוקה היכי משכחת תעשה שבתורה יש בו לה: הניחא בשינות הקן משכחת לה. ביטלו כששחטה אלא הכא היכי משכחת לה: בדרבה מיניה. מיתה ואין בו מלקות: כל מעשה לוקין עליו אין כמיניה. בתמיה. וכי כל הימנו שתתקדש על ידי קבלתו: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא היא במסכת גיטין בהשולח גט (דף לה:): על

רבא הכתוב הא לא בא

הכתוב לוקה מכלל דלאו שאין בו מעשה לוקין עליו והדר תני כל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו. ופרקינן הא דידיה לוקין עליו. הא דר' יוסי הגלילי רביה דאמר אין לוקין עליו. וכן פריק ריש לקיש בהתראת ספק תרי תנאי ואליבא דר' יהודה. תנן התם במסכת שחיטת חולין הנוטל אם על הבנים ר' יהודה אומר לוקה ואינו משלח וחכ"א משלח ואינו לוקה. זה הכלל כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה אין חייבין עליה. א"ר יוחנן אנו אין לנו אלא זאת ועוד אחרת. נפק ר' אלעור דק

ואשכח הא דתנן אונס שגירש אם ישראל הוא מחזיר ואינו לוקה ואם כהן הוא לוקה ואינו מחזיר. ואמרינן הניחא למאן דתני מיימו ולא היימו נמצא אונס שגירש שוה לנוטל אם על הבנים. אלא למאן דתני ביטלו ולא ביטלו בשלמא גבי שילוח הקן

. משכחת לה ביטלו כגון דשחטה לאם אלא גבי אונס היכי משכחת לה דביטלו אי קטלה לאיתתיה קם ליה (והשאר חסר)

לקיש והא התראת ספק היא שמתרין בו לא תותירו ויתכן שלא יותיר